

ВКП(б)—арганізатар і кіраўнік комсамола

К. МАЗУРАУ

29 кастрычніка 1948 года спаўняецца 30 год з дня аснавання Усесаюзнага Ленінскага Комуністычнага Саюза Моладзі.

Пярэдадзень 30-годдзя ВЛКСМ, дні падрыхтоўкі да юбілея комсамольцы і моладзь нашай краіны і разам з імі моладзь Совецкай Беларусі адзначаюць новымі перамогамі на працоўным фронце, паказваючы ўзоры працоўнага гераізма, самаадданай барацьбы за выкананне і перавыкананне планаў, начэртаных вялікім Сталіным. Сваёй гераічнай працай савецкая моладзь выражае ўсю глыбіню сваёй любові і ўдзячнасці партыі большэвікоў, вялікаму правадыру і настаўніку таварышу Сталіну.

30-годдзе ВЛКСМ будзе адзначаць уся савецкая моладзь, увесь савецкі народ, які любіць і цэніць ленінска-сталінскі комсамол за яго велізарныя заслугі перад Радзімай, за тое, што ва ўсе цяжкія перыяды жыцця нашай соцыялістычнай Радзімы комсамол заўсёды быў у першай лініі змагароў за яе незалежнасць, чэсць і свабоду. Савецкі народ любіць і цэніць ленінска-сталінскі комсамол за тое, што ён на працягу ўсёй сваёй гісторыі, з дня аснавання і да нашых дзён заўсёды быў і з'яўляецца верным баявым памочнікам большэвіцкай партыі ў яе тытанічнай барацьбе за таржаства камунізма ў нашай краіне.

Ленінскі Комуністычны Саюз Моладзі, які сфарміраваўся ў 1918 годзе з класавых соцыялістычных арганізацый рабочай моладзі, за час свайго існавання прайшоў гераічны шлях і ў цяперашні час аб'ядноўвае мільёны перадавой савецкай моладзі і адыгрывае велізарную ролю ў жыцці савецкага народа.

Што такое комсамол? Як правадыры нашай партыі і народа Ленін і Сталін вызначаюць ролю, значэнне і задачы комсамола?

Комсамол, гаворыць таварыш Сталін, «ёсць масавая арганізацыя рабочай і сялянскай моладзі, арганізацыя не партыйная, але прымыкаючая да партыі. Яна мае сваёй задачай дапамогу партыі ў справе выхавання маладога пакалення ў духу соцыялізма»¹.

Таварыш Сталін у сваім творы «Да пытанняў ленінізма» назваў комсамол адным з рычагоў, пры дапамозе якіх пролетарыят ажыццяўляе сваю дыктатуру. Развіваючы гэты тэзіс у адным з сваіх выступленняў, таварыш Сталін вобразна і чотка вызначыў месца комсамола ў сістэме дыктатуры пролетарыята як прываднага рэменя ад партыі да мас моладзі, як рэзерва партыі.

Роля комсамола як інструмента ў руках партыі, як яе баявога памочніка праяўляецца перш за ўсё ў тым, што ВЛКСМ далучае моладзь да агульнапалітычнага жыцця краіны, з'яўляецца актыўным правадніком партыйных дырэктыв ва ўсіх галінах соцыялістычнага будаўніцтва. Разам з павышэннем узроўню палітычнай і арганізацыйнай работы комсамола ўзрастае і яго значэнне як маладога рэзерва большэвіцкай партыі, як школы падрыхтоўкі кадраў.

Таварыш Сталін у сваіх шматлікіх выступленнях і тэарэтычных работах вызначаў важнейшыя задачы комсамола на розных этапах гісторыі савецкай дзяржавы і адзначаў важнае значэнне яго выхаваўчай работы сярод працоўнай моладзі. У найбольш агульным выглядзе таварыш Сталін вызначыў задачы комсамола, адказваючы на пытанні газеты «Комсомольская правда» 29 кастрычніка 1925 года:

«Сучаснае міжнароднае і ўнутранае становішча Савецкага Саюза абавязвае Комсамол у асноўным да таго, каб ён падтрымліваў словам і справай рэволюцыйны рух прыгнечаных класаў усіх краін і барацьбу пролетарыята Савецкага Саюза за будаўніцтва соцыялізма, за свабоду і незалежнасць пролетарскай дзяржавы... задачы Комсамола заключаюцца... у тым, каб выхоўваць нашу рабоча-сялянскую моладзь у духу ленінізма»¹.

Далей таварыш Сталін растлумачвае, што выхоўваць моладзь у духу ленінізма гэта значыць узброіць яе ўсведамленнем неабходнасці і магчымасці перамогі соцыялізма ў нашай краіне, умацоўваць у ёй перакананне, што наша савецкая дзяржава ёсць база разгортвання рэволюцыі ва ўсіх краінах, выхоўваць моладзь у духу давер'я да кіраўніцтва камуністычнай партыі. Пры гэтым таварыш Сталін падкрэслівае як адну з галоўных задач комсамола — асяляданне тэорыяй марксізма-ленінізма.

«Цярплівая і настойлівая ленінская вучоба — такі той шлях, які павінен прайсці актыўны Комсамол, калі ён на самай справе хоча выхоўваць мільёныя класы моладзі ў духу пролетарскай рэволюцыі»².

Владзімір Ільіч Ленін надаваў велізарнае значэнне рабоце партыі сярод моладзі і рабоце комсамола. Прамова В. І. Леніна на III з'ездзе комсамола ў 1920 годзе, прысвечаная задачам саюзаў моладзі, з'яўляецца адной з важнейшых тэарэтычных работ Леніна ў галіне распрацоўкі асноў будучага камуністычнага грамадства. У гэтай рабоце Ленін разглядае моладзь як будаўнікоў камуністычнага грамадства і вызначае задачы комсамола ў сувязі з гэтым на працяглы час: «Быць членамі Саюза моладзі, — гаворыць Владзімір Ільіч, — значыць весці справу так, каб аддаваць сваю работу, свае сілы на агульную справу»³.

Ленін ставіць перад моладдзю як асноўную і галоўную задачу: вучыцца, бо «Камуністам стаць можна толькі тады, калі ўзбагаціш сваю памяць веданнем усіх тых багаццяў, якія выпрацавала чалавечтва»⁴.

Але як трэба вучыцца? Як выхоўваць моладзь у духу камунізму? Маладое падрастаючае пакаленне, указваў Ленін, «можа вучыцца камунізму толькі звязваючы кожны крок свайго вучэння, выхавання і адукацыі з бесперапыннай барацьбой пролетарыяў і працоўных супроць старога эксплуатацыйнага грамадства»⁵.

Усе задачы свайго вучэння трэба ставіць так, гаворыў Ленін, каб кожны дзень у любой вёсцы, у любым горадзе моладзь вырашала практычна тую або іншую задачу агульнай працы, няхай самую маленькую, няхай самую простую.

Прамова В. І. Леніна на III з'ездзе комсамола з'яўляецца адным з асноўных праграмных дакументаў нашай партыі, вызначаючых змест і метады работы комсамола. Ажыццяўляючы разгорнутую Владзімірам Ільічом праграму і выконваючы ўказанні таварыша Сталіна аб камуні-

¹ І. Сталін. Аб задачах комсамола, стар. 8—9, выд. «Молодая гвардия», 1945 г.

² Там-жа, стар. 14.

³ Ленін. Творы, т. XXV, стар. 396.

⁴ Там-жа, стар. 388.

⁵ Там-жа, стар. 393.

стычным выхаванні моладзі, комсамол паспяхова вырашаў шматганныя задачы выхавання і адукацыі падрастаючага пакалення, уцягнення яго ў справу соцыялістычнага будаўніцтва.

Комуністычны саюз моладзі сваім існаваннем, сваімі поспехамі абавязан кіраўніцтву партыі Леніна — Сталіна. Увесь свой баявы шлях ленінскі комсамол прайшоў пад сцягам большэвіцкай партыі, працаваў па яе ўказаннях.

Партыя большэвікоў, яе правадыры і арганізатары Ленін і Сталін заўсёды надавалі велізарнае значэнне рабоце сярод моладзі, уцягненню яе ў рэвалюцыйную барацьбу пролетарыята. Ужо ў 70 — 80 гадах у Расіі рабочая моладзь складала значную праслойку ў падпольных рэвалюцыйных рабочых гуртках. Пазней колькасць моладзі, якая ўдзельнічала ў падпольных рэвалюцыйных арганізацыях, павялічылася. Аб гэтым сведчыць хоць-бы той факт, што з 55 чалавек, арыштаваных царскай ахранкай у 1900 годзе на Пуцілаўскім заводзе па справе «Саюза барацьбы за вызваленне рабочага класа», 50 чалавек былі ва ўзросце да 25 год.

Ленін ужо ў той час падкрэсліваў неабходнасць энергічнай работы па палітычнай асвеце і аб'яднанню моладзі, наперакор народнікам, а пазней эканамістам, меншавікам і эсэрам, якія адштурхоўвалі яе ад палітычнай работы ў балота бездзейнасці і апалітычнасці. Кіруючыся ўказаннямі Леніна, перадавая частка рабочай моладзі пад кіраўніцтвам партыйных прапагандыстаў вывучала марксізм у нелегальных гуртках.

У дні падрыхтоўкі да рэвалюцыі 1905 года Ленін вялікае значэнне надаваў рэвалюцыйным выступленням сярод студэнтаў, а ў дні рэвалюцыі патрабаваў рашучага ўцягнення моладзі ў рэвалюцыйную барацьбу.

У гады першай рускай рэвалюцыі, а затым у гады рэакцыі і новага рэвалюцыйнага ўздыму рабочая моладзь прайшла пад кіраўніцтвам партыі большэвікоў суровую школу рэвалюцыйнай барацьбы, загартавалася і ўмацавалася. Партыя ўсе гэтыя гады прадаўжала весці нястомную работу па яе згуртаванню і рэвалюцыйнаму выхаванню.

Велізарным уздымам палітычнай актыўнасці моладзі азнаменаваўся пачатак 1917 года. У сакавіку — красавіку 1917 года па ініцыятыве і пад непасрэдным кіраўніцтвам большэвікоў у Петраградзе і ў Маскве ўзнікаюць самастойныя палітычныя арганізацыі — саюзы рабочай моладзі. Партыя накіроўвае дзейнасць гэтых саюзаў на барацьбу супроць буржуазіі і яе лакеяў — меншавікоў і эсэраў.

VI з'езд партыі, які адбываўся з 26 ліпеня па 3 жніўня 1917 года і нацэліў пролетарыят на ўзброенае паўстанне, на звяржэнне буржуазнага ўрада і ўстанаўленне дыктатуры пролетарыята, прыняў спецыяльную пастанову «Аб саюзах моладзі». У гэтай пастанове ўказвалася на велізарную ролю моладзых сіл у рабочым руху. З'езд папярэджаў, што буржуазія будзе прабаваць падпарадкаваць рэвалюцыйную моладзь і яе арганізацыі сваёй ідэалогіі, адцягнуць увагу яе ад барацьбы рабочага класа хоць-бы на час. Таму партарганізацыі павінны імкнуцца да таго, каб рабочая моладзь стварыла самастойныя арганізаны, духоўна звязаныя з партыяй. З'езд лічыў гэту задачу адной з неадкладных задач моманта.

Стварэнне саюзаў моладзі было састаўной часткай ленінска-сталінскага плана барацьбы за перамогу соцыялістычнай рэвалюцыі. Распрацоўваючы план узброенага паўстання, Ленін і Сталін значную ролю ў ім адводзілі атрадам рабочай моладзі. І яны апраўдалі аказанае ім давер'е, даказаўшы сваю адданасць партыі Леніна — Сталіна ў баях за перамогу соцыялістычнай рэвалюцыі.

Пасля VI з'езда партыі ў дні падрыхтоўкі Кастрычніка саюзы моладзі аформіліся ў Петраградзе, Маскве, Харкаве, Одэсе, Растове на Дону, а пасля перамогі Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі пачалі хутка расці па ўсёй Савецкай краіне.

У ліпені 1918 года ЦК РКП(б) стварыў аргбюро па скліканню Усерасійскага з'езда саюзаў моладзі, а 29 кастрычніка 1918 года сабраўся першы з'езд. На ім па даручэнні ЦК РКП(б) з дакладам выступіў таварыш Яраслаўскі. З'езд зацвердзіў Статут РКСМ і вызначыў наступныя асноўныя прынцыпы сваёй праграмы: Саюз салідарны з партыяй большэвікоў ставіць мэтай распаўсюджанне ідэй камунізма і ўцягненне моладзі ў актыўнае будаўніцтва Савецкай Расіі.

У гады грамадзянскай вайны саюзы моладзі паказвалі яркія прыклады гераічнай барацьбы са знешняй і ўнутранай контррэвалюцыяй, з гаспадарчай разрухай, з голадам; яны актыўна дапамагалі ў будаўніцтве савецкага апарата, у навіядзенні рэвалюцыйнага парадку ў краіне.

Такім чынам масавая арганізацыя рабочай моладзі з першых сваіх крокаў дзейнічала ў якасці баявога памочніка партыі, якая стварыла яе, вывела моладзь на шырокую дарогу, натхняла і накіроўвала яе на гераічную барацьбу за ўстанаўленне дыктатуры пролетарыята і пабудову сацыялізма.

**З поўным тэкстам дакумента можна
азнаёміцца ў бібліятэцы**